

Poděkování odcházející šéfredaktorce

Časopis Gender a výzkum/Gender and Research začal vycházet v roce 2000, tenkrát ještě pod názvem Gender, rovné příležitosti a výzkum, ve formátu několikastránkového bulletinu. Během 22 let své existence se z bulletinu proměnil v respektovaný odborný časopis, který má své pevné místo nejen na českém, ale i na mezinárodním akademickém poli interdisciplinárních genderových studií a feministické teorie – a obrovskou zásluhu na této proměně má Zuzana Uhde, která časopis posledních 16 let vedla.

Děkovat odcházející šéfredaktorce je úkol jak krásný, tak nevďečný. Nevďečný, protože na malém prostoru se nedá dost dobře vyjmenovat vše, co Zuzana pro časopis udělala. Ale i krásný, protože s tímto poděkováním jako Zuzanina nástupkyně dostávám do rukou časopis, do kterého se její obdivuhodná práce a osobní nasazení promítly – a mně tak nezbyvá, než ho přijmout s pokorou i radostí a upřímnými díky: díky Zuzaně Uhde za nasazení, kreativitu, práci, odvahu, píli a vizi; díky všem současným a bývalým členům a členkám redakční rady časopisu za to, že jsme v roce 2022 přesně tam, kde jsme, a že časopis hraje nezastupitelnou roli pro českou i mezinárodní akademickou i širší veřejnost; díky za možnost být nyní toho všeho součástí, navazovat na tak pevně položené základy a za možnost učit se od Zuzky, která v časopise nyní zastává pozici zástupkyně šéfredaktorky.

Jak už bylo řečeno, vyjmenovat všechny zásluhy odcházející šéfredaktorky by potřebovalo více prostoru než jenom pár stránek – ale hlavně to ani nemohu udělat já sama, protože historie časopisu není historií mojí. Tak tímto předávám slovo těm, kteří u toho všeho byli, a těším se na všechny budoucí spolupráce.

Marie Heřmanová

Zuzana Uhde vložila do časopisu svou mimořádnou osobnost. Jen proto máme dnes odborný časopis na světové úrovni. Dala svou práci oboru prostor pro teoretické zázemí a současně rozvinula i prostor pro svébytnost a proměnlivost české metodologie a výzkumu genderových témat. Nelze se ani pokoušet o výčet přístupů a témat, které prosadila, odborně zviditelnila a svou podporou dotáhla ke zveřejnění. Velmi si cením sítí, které za ty roky vybudovala a na kterých i v budoucnu bude práce redakce postavena – silná a rozmanitá redakční rada, stále se rozšiřující pevná struktura autorů a autorek z různých vědeckých oborů a zaměření, síť recenzentů a recenzentek, ale zejména pak celé čtenářské komunity, pro kterou se stal časopis výchozí studijní oporou vědecké práce a výzkumu. Ač je teoretičkou a vědkyní, dala časopisu i nezbytné atributy

mezinárodního propojení, formy, distribuce, designu. Bude moc těžké všechny tyto linie její práce udržet a rozvíjet, ale věřím, že její pouto k časopisu je silné a že časopis neopustí.

Marie Čermáková

Zuzana Uhde měla od začátku své šéfredaktorské práce pro časopis Gender a výzkum jasnou vizi a celých 16 let jako šéfredaktorka držela kurz. Vytvořila mu mezinárodní redakční radu, neúnavně pracovala na zařazení do vědeckých databází, jako je SCOPUS a ERIH PLUS, a pracovala na jeho propagaci v ČR i v zahraničí, takže časopis posunula na světovou úroveň. Zároveň však nikdy neslevila ze svého nároku budovat diskusi a vědecké poznání v oboru gender a feministických studií i v rámci ČR (a střední Evropy), a to v češtině. Jedinečnost časopisu ale nezajišťovala pouze z obsahového a vědeckého hlediska. Od roku 2017 provedla zásadní proměnu designu časopisu, takže je mnohem čtenářsky přívětivější, a společně s tím i proměnu jeho názvu, která odpovídala vývoji oboru genderových studií. Zuzko, přeji Ti správný kurz a hlavně vítr v zádech pro Tvá další dobrodružství!

Alena Křížková

Zuzana Uhde v roli šéfredaktorky nastavila vysoký profesionální standard práce redakce. Svým rezervovaným přístupem k nejnovějším technologiím a zároveň poctivou prací s autorkami a autory, jejich texty, s celou redakční radou a hostujícími editorkami ustavila praxi, na kterou bude podle mě radost navazovat. Šéfredaktorská role jí nebyla jen připsanou funkcí, Zuzana v ní strávila kus života; spolu s ní formovala svou kariéru v genderové teorii, sociálních vědách. Měla jsem to štěstí potkat Zuzku na jedné z prvních vzdělávacích seminářů v Brně, kde se začínala její genderová citlivost spolu s frekventantkami kurzů OSF „Společnost, ženy a muži z aspektu gender“, myslím, teprve formovat. (Rok 1999–2000?) Nastoupila tu cestu a nyní opouští její jasně vykolíkovanou redakční část. Držím jí pěsti na všech dalších cestách, jistě je zvládne s podobnou bravurou a zároveň reflektovaným odstupem jako tu fázi šéfredaktorskou.

Iva Šmídová

Zuzaně Uhde chci za její práci pro časopis poděkovat jako kolegyně, která má tu čest být členkou redakční rady. Nesmírně si vážím všeho, co pro časopis a tím i pro domácí akademickou komunitu udělala, a že z něj vybudovala jedinečné periodikum. Že měla odhodlání, sílu i energii posouvat nastavené latky stále dál.

Obzvláště jí pak chci poděkovat za péči o odbornou češtinu, která je, myslím, pro další rozvoj našich témat v domácím akademickém i veřejném prostoru nepostradatelná. Zuzka je ovšem mnohem víc než kolegyně a já jí děkuji za neustále dobrou náladu i přátelství. Ať se ti, Zuzko, v Tvé další životní i pracovní etapě jenom daří!

Ema Hrešanová

Vzpomínka na Gerlindu Šmausovou, tvrdošíjně laskavou

Iva Šmídová

Na Mezinárodní den dětí nás zastihla zpráva, že odešla profesorka Gerlinda Šmausová. Ta se nesmazatelně vryla do podoby českých genderových studií, stejně jako do mého porozumění a přístupu k tomu, jak dělat sociologii, už od doktorských seminářů pod jejím vedením v Brně i Olomouci. Přesto na její pečující přístup – v práci i mimo ni – vzpomínám víc právě skrze děti, podělím se tak o vzpomínky velmi osobní. Jak jsme v diskusích artikulovaly břímě každodenního rodičovství, nesdělitelnou zkušenost a radost života s dětmi, na srdečnost Gerlindy v tom, jak naší malé Šárce a Klárce upletla svetrky, pořídila vánoční sametové mikinky, pokaždé se na ně ptala...

Gerlinda Šmausová mě provázela jako trpělivá konzultantka a kritička už od mého doktorského studia, ta spolupráce a komunikace nebyla vždy hladká, porozumět jejím otázkám byl někdy zapeklitý oříšek. Každopádně se její profesní rozhled a nadhled vždy kloubil s velmi osobním přístupem a péčí o to, jak se nám v jejím okolí daří kloubit vědu a soukromý život. Tvrdošíjně (její silné slovo) a neústupně trvala na konceptuálním přístupu k tomu, jak genderová studia, sociologický výzkum, sociologickou teorii, kariéru ve vědě dělat. Aby to úsilí dávalo smysl a cesta k cílům stála pevně na všech nosných pilířích.

Obdivuji, jak sama mlčela o předlouhém dojíždění, které ji jistě muselo zmáhat, jak zvládala strasti a nástrahy vlastního života tak, že vždy našla vlídné slovo a čas na každodenní problémy ostatních. Včetně témat sdílených, jakým byla neplacená ženská práce (láska jako práce), kterou každoročně připomínala v době pečení vánočního cukroví. I jindy vášnivě diskutovala o rodinných receptech a sdílela (s některými) vášeň pro vaření, ale také vášeň pro poznávání nových koutů a zemí.

V červnu 2021 jsme se po čase sešly v Brně na společném obědě, většina týmu brněnských genderových studií FSS MU. Gerlinda v plné intelektuální síle a se vstříc-